

De ce sărbătorim Paștele la date diferite?

Pastele a fost praznuit de la început în toată lumea creștină. Insa, au existat deosebiri regionale în ceea ce privește data și modul sărbătoririi. În primele secole, creștinii din părțile Siriei și Asiei Mici, praznuiau Pastele Crucii (moartea lui Hristos) la data de 14 Nisan, apoi Pastele Învierii (Învieerea) la 16 Nisan. Aceștia se numeau Quartodecimani, deoarece serbau Pastele odată cu iudeii, adică la 14 Nisan.

Alți iudaizanti de prin părțile Antiohiei serbau Pastele duminică, dar aveau grijă ca acea duminică să cadă totdeauna în cadrul săptămânii azimilor iudaice, chiar dacă, din cauza calendarului eronat al evreilor, cadea înainte de echinocliul de primăvară. Cei care sărbătoreau Pastele în acest mod, erau numiți Protoshiti.

Cei mai mulți creștini din Egipt, Grecia și Apus, sărbătoreau Pastele în aceeași zi din săptămână în care a murit și a înviat Hristos. Moartea lui Hristos era sărbătorită totdeauna în Vinerea cea mai apropiată de 14 Nisan, numind-o Pastile Crucii, iar Învierea în Duminică următoare, care cadea totdeauna după 14 Nisan sau după prima lună plină care urma echinocliului de primăvară, duminică pe care o numeau Pastile Învierii.

Aceste diferențe cu privire la data serbarii Pastelui au creat controverse și dezbinări în unele Biserici.

Pentru a se realiza o uniformizare a sărbătorii Pastelui, în cadrul primului sinod ecumenic de la Niceea, din anul 325, s-a stabilit: Pastile vor fi serbate totdeauna duminică. Această duminică va fi imediat următoare lunii pline de după echinocliul de primăvară.

Când data Pastelui iudaic (adică 14 Nisan) cade duminică, Pastele creștin va fi serbat duminică următoare, pentru a nu fi serbat o dată cu cel iudaic, dar nici înaintea acestora.

Sinodul de la Niceea a mai stabilit ca data Pastelui din fiecare an, va fi calculată de către Patriarhia din Alexandria, iar aceasta o va comunica, la timpul potrivit, și celorlalte Biserici creștine.

Data Pastelui depinde de două fenomene naturale: unul cu data fixă - echinocliul de primăvară, iar altul cu data schimbătoare - luna plină. Aceasta din urmă face ca data Pastilor

sa varieze în fiecare an, căci luna plină pască apare în unii ani mai aproape de echinocliu, în alții mai departe de el.

Nici după Sinodul de la Niceea n-au încetat deosebiri între diferitele regiuni ale lumii creștine, în ceea ce privește data serbarii Pastelui și din nefericire, nici astăzi nu există uniformitate în această privință între Apusul și Rasaritul creștin.

Această situație se datorează faptului că bisericile calculează data pentru serbarea Învierii lui Hristos după calendare diferite. Menționăm că la început s-a adoptat în toată creștinătatea calendarul conceput de Sosigene, în anul 46. i.d. Hr., în vremea lui Iuliu Cezar.

Deficiența acestui calendar constă într-o întârziere de 11 minute și câteva secunde față de calendarul astronomic. Astfel, la fiecare perioadă de 128 ani această întârziere se ridică la o zi, iar la intervale mai mari de timp ea constituia o problemă în ce privește stabilirea datei Sfințelor Paști.

Prima îndreptare a acestui calendar s-a făcut în anul 8 i. d. Hr., iar a doua îndreptare s-a făcut în anul 325 la Sinodul I Ecumenic, fără a corecta metoda greșită de calcul a calendarului iulian. De aceea, până în secolul VI, creștinii din Rasarit și cei din Apus vor continua să serbeze la date diferite Sfințele Paști.

În anul 540, Dionisie Exiguul a întocmit un cal

cul pascal în deplin acord cu cel al alexandrinilor care încetul cu încetul a fost adoptat în tot Apusul.

Această unitate a durat până la reforma papei Grigorie al XIII-lea, care în anul 1582 întreprinde o a treia îndreptare a calendarului, suprimând cele 10 zile cu care el rămăsese în urmă și luând măsuri de corectare a metodei de calcul calendaristic pentru viitor, așa încât întârzierea de o zi să se petreacă nu la 128 ani, ci la circa 4000 ani.

Această reformă se cunoaște sub numele de reformă gregoriană, iar calendarul s-a numit gregorian. Dacă cele 11 minute și 14 secunde dau o zi în plus la 128 de ani, ne întrebăm de ce s-au eliminat doar 10 zile din calendar și nu 12, cât ar fi fost indicat prin împărțirea lui 1582 la 128. Raspunsul este limpede: pentru că 2 zile fuseseră eliminate la anul 325 de către sfinții părinți ai sinodului de la Niceea.

Pascalia lui Dionisie Exiguul nu a mai corectat și noului calendar - cel gregorian - așa că din 1583, Rasaritul și Apusul n-au mai serbat Pastele la aceeași dată decât doar din întâmplare.

În anul 1924 s-a hotărât, la Constantinopol, o adaptare a tuturor Bisericilor Ortodoxe la calendarul îndreptat. Insa, unele Biserici Ortodoxe nu au reușit să pună în aplicare această hotărâre.

Astfel, Patriarhia Ierusalimului, Biserica Ortodoxă Rusa, Biserica Ortodoxă Sarba păstrează calendarul neîndreptat. Pentru a menține o unitate ortodoxă în serbarea Pastelui, din anul 1927, s-a luat hotărârea ca și Bisericile care au adoptat calendarul îndreptat, să serbeze Pastele după calendarul neîndreptat. Această hotărâre a fost întărită și de Consfătuirea interortodoxă de la Moscova din iulie 1948.

Diferența de serbare a Pastelui, după cele două calendare, poate varia până la cinci săptămâni. De exemplu, dacă Pastele cade la 22 martie pe stil vechi, aceasta zi corespunde cu 4 aprilie pe stil nou (22 martie + 13 zile), după cum 25 aprilie pe stil vechi este 8 mai pe stil nou. De aici vine uneori și diferența dintre Pastele serbat pe stil vechi și cel serbat pe stil nou.

Sfintele Paști ca ospăț

Mai sunt câteva zile până la Paști și strazile se vor umple de oameni care vor căuta să cumpere cât mai mult. Va fi multa forfota. Atat de mult vor umbla în timpul acestor zile, încât, în noaptea de Paști, se vor simți atat de obosiți, ca nu vor putea să stea decăt pentru a lua lumina. Nu vor avea vreme de prefacere în lumina. Cel mult vor sta să ia și Paste, care după învățatura bisericii se sfințesc numai în timpul Sfintei Liturghii în noaptea de Paști.

Se vor aseza la rand ca la piața, pentru ca multe biserici, din nefericire, încurajând ca oamenii să facă o mica donație în momentul luării Pastelui, vor crede ca Pastele se vinde. Și pentru ca ei știu ca Pastele a fost cumpărat, nu au de ce să se mai întrebe dacă luarea Pastelui cere și post.

Din ce în ce mai puțini oameni cunosc ca noaptea de Paști nu se sfârșeste cu aprinderea lumanarilor, ca urmează și Sfânta Liturghie cind în timpul ce se cântă axionul (Ingerul a strigat) se sfințesc Pastile. Dar sunt pe an ce trece, mai mulți care aleg să petreacă timpul Sfintei Liturghii din această noapte, fie la masa, fie în discoteca. Sfintele Paști a ajuns pentru aceștia doar un prilej de îmbuibare și petrecere. Sfintele Paști este numit de Sfântul Ioan Gura de Aur

ospat

În noaptea de Paști, la sfârșitul Utreniei, ne sunt amintite cuvintele Sfântului Ioan Gura de Aur: "Cei ce ati postit și cei ce n-ati postit, veseliti-va astăzi. Masa este plină, ospatați-va toți; vitelul este mare, nimeni sa nu iasă flămand, toți va indulciti de ospatul credinței; toți luați bogăția bunătății". Din aceste cuvinte, reiese ca Sfântul Ioan Gura de Aur infatisează Sfintele Paști ca pe un ospat.

Mantuiitorul a fost prezent la Nunta din Cana Galileii, unde a savarsit prima Sa minune - a prefăcut apa în vin, la ospatul din casa lui Simon, unde a primit ungera cu mir - prefigurand înmormantarea Sa, a fost prezent în casa lui Zaheu.

Dar nu cu aceste ospete asemana Sfântul Ioan Gura de Aur Pastile, ci cu Cina cea de Taina pregătită cu trei zile înainte de pastile iudeilor. Amintim ca în ziua de 14 nisan (aprilie), fiecare familie iudaică sacrifica un miel pe care-l manca cu azima (paine nedospita) și ierburi amare, în amintirea eliberării din robia egipteană.

Mielul jertfit și mâncat de evrei când serbau Pastile, era o prefigurare a Mielului lui Dumnezeu Care ridică pacatele lumii (Iesirea 12, 46) și Se ofera ca hrana pentru viața veșnică. Hristos la Cina cea de Taina a transformat painea și vinul în Trupul și Sângele Sau. Ospatul Cinei cele de Taina avea să fie și ultimul. Hristos a spus celor de față: "Cu dor am dorit să mâncănc cu voi acest Paști, mai înainte de patima Mea.

Caci zic voua ca de acum nu-L vom mai manca, până când nu va fi desăvârșit în Împăratia lui Dumnezeu" (Luca XXII, 15).

După Învierea din morți, Domnul nu S-a mai ospatat cu Apostolii Sai. Cina din Emaus, oferită de Apostolii Luca și Cleopa, nu a mai avut loc, căci după ce Hristos a frânt painea și a fost recunoscut de ucenici, S-a făcut nevazut. Fusesse o cina euharistică.

Dacă la Marea Tiberiadei, când Mantuiitorul se arată Apostolilor după Învierea Sa din morți, El mananca, o face nu pentru ca simtea nevoia, ci pentru a le descoperi acestora ca Trupul Sau este real și nu o închipuire.

Acesta este motivul pentru care Sfântul Ioan asemana Sfintele Paști cu un ospat. Sa nu uităm ca odată cu Învierea Domnului ni s-a deschis Împăratia Cerurilor. Iar această Împăratie a fost asemanată de multe ori cu un ospat. Asta nu înseamnă ca viața viitoare, va fi o petrecere fără sfârșit în bucate și bautura trecătoare.

Cu totii putem ajunge la acest ospat, dacă ținem seama de cuvintele: "Iată Eu stau la usa, și bat. Dacă aude cineva glasul Meu și deschide usa, voi intra la el, voi cina cu el, și el cu Mine". (Apocalipsa, III, 20) Tinând seama ca pentru mulți Sfintele Paști nu este decăt o masa bine gătită și bine stropită, ma tem ca de nu se vor trezi, vor ramane fără haina de nunta și nu vor putea sta la ospatul veșnic.